

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Географічний факультет
Кафедра геоекології і фізичної географії

Затверджено
на засіданні кафедри геоекології і фізичної
географії
географічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 5 від “4” лютого 2026 р.)

Завідувач кафедри
Іван КРУГЛОВ

Силабус
з дисципліни вільного вибору студента
«Великі ріки світу: міфи і легенди»,
що викладається в межах
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Львів 2026

Назва курсу	Великі ріки світу: міфи і легенди
Адреса викладання курсу	вул. Дорошенка, 41, м. Львів, 79000 географічний факультет, Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет і кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра геоєкології і фізичної географії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	002 загальноуніверситетські вибіркові дисципліни
Викладач курсу	Буряник Олеся Олексіївна, кандидат географічних наук, доцент
Контактна інформація викладача	olesya.buryanyk@lnu.edu.ua 0977201175
Консультації з курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Онлайн консультації через Teams. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або телефонувати.
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/employee/buryanyk-olesya-oleksijivna-2
Інформація про курс	Дисципліна «Великі ріки світу: міфи і легенди» є вибірковою дисципліною для освітньої програми бакалаврів всіх спеціальностей ЛНУ імені Івана Франка в системі ДВВС (дисциплін вільного вибору студента), яка викладається студентам стаціонарної форми навчання в першому семестрі 2-го навчального року в обсязі 3 кредитів (за ECTS). Шифр за ОП. 02.03.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Великі ріки світу: міфи та легенди» спрямована на комплексне вивчення найбільших річкових систем планети. У межах курсу студенти ознайомляться не лише з фізико-географічними характеристиками басейнів великих річок, їхнім кліматом, фізико-географічним положенням, ґрунтово-рослинним покривом та природними особливостями, а й із багатим культурним спадком, що сформувався навколо цих водних артерій. Особливу увагу приділено походженню назв річок, міфам і легендам, які з ними пов'язані, а також історії виникнення й розвитку поселень у їхніх басейнах. Такий підхід дозволяє студентам побачити річки не лише як природні об'єкти, а й як важливі культурні та цивілізаційні осередки, що вплинули на формування світових культур і традицій
Мета та цілі курсу	Відповідно до освітньо-професійної програми вивчення дисципліни сприяє набуттю здобувачами вищої освіти таких компетентностей: ЗК2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії. ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової

	активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК12. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети. ЗК13. Здатність генерувати нові ідеї. ЗК14. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК17. Здатність використовувати інформаційно- комунікаційні технології з дотриманням етично-правових норм в умовах євроінтеграційних процесів; розуміти принципи академічної доброчесності, усвідомлювати важливість протидії корупції у професійній діяльності.
Література для вивчення дисципліни	<i>Основна література:</i> 1. Костів Л. Я. Регіональна фізична географія. Євразія : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 336 с. 2. Костів Л. Я. Фізична географія материків і океанів. Африка : навч.-метод. посібник / Л. Я. Костів. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 184 с. 3. Будз М. Д. Річки Світу. Довідник. – Рівне: НУВГП, 2012. 201 с. 4. Монастирський В.Р. Природні ресурси і рекреаційні комплекси світу : навч. посібник / В.Р. Монастирський // ННВК “АТБ”- Львів, 2022. – 200 с. 5. Левада О. В., Сорокіна Н. С., Торбунова М. Д., Левада О. М. Географічний топонімічний словник: Навчальний посібник. Мелітополь: «Люкс», 2009. 188 с. 6. Муранов О. П. Великі, могутні, живі... (Розповідь про найголовніші ріки світу). – К.: Веселка, 1984. – 262 <i>Додаткова література:</i> 1. Penn J. R. <i>Rivers of the World: A Social, Geographical, and Environmental Sourcebook</i>. Santa Barbara: ABC-CLIO, 2001. 368 с. 2. <i>Oxford Companion to the Earth</i>. Oxford: Oxford University Press, 2000. 1088 с. 3. <i>World Atlas of Rivers</i>. London: DK Publishing, 2015. 256 с. 4. <i>Велика українська енциклопедія</i>. Київ: ДУ «ВУЕ», 2017–2023. 5. <i>Географічний атлас світу</i>. Київ: Картографія, 2019. 320 с. 6. Rivers Insight. Major Rivers of the World [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.riversinsight.com (дата звернення: 30.01.2026). 7. World Maps. Major Rivers of the World [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.worldmaps.com (дата звернення: 30.01.2026). 8. EarthChasers Blog. A Visual Guide to Major Rivers of the World [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.earthchasers.com (дата звернення: 30.01.2026).
Тривалість курсу	3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS) викладається у III семестрі.
Обсяг курсу	90 годин, 3 них 16 годин лекцій, 16 годин практичні (семінарські) заняття, 58 годин самостійної роботи.

Очікувані результати навчання	В результаті вивчення дисципліни студенти повинні: знати: фізико-географічні характеристики найбільших річкових систем світу (довжина, площа басейну, кліматичні умови, ґрунтово-рослинний покрив); природні особливості басейнів великих річок та їх роль у формуванні екосистем; походження назв річок, їх етимологію та культурні інтерпретації; міфи та легенди, пов'язані з річками різних цивілізацій (Єгипет, Месопотамія, Китай, Індія, Америка тощо); історію виникнення та розвитку поселень у басейнах великих річок, їхній вплив на становлення цивілізацій; культурне значення річок як символів у літературі, мистецтві та релігійних традиціях; сучасні виклики (екологічні проблеми, зміни клімату, антропогенний вплив на річкові системи); аналізувати та порівнювати фізико-географічні характеристики різних річкових систем; інтерпретувати міфи та легенди, пов'язані з річками, у контексті культурної та історичної спадщини. вміти: встановлювати зв'язки між природними умовами річкових басейнів та розвитком цивілізацій; критично оцінювати джерела інформації (наукові, енциклопедичні, культурні) про річки світу; презентувати результати досліджень у формі доповідей, есе чи мультимедійних проєктів; формувати міждисциплінарний погляд на річки як природні та культурні феномени; використовувати карти, атласи та електронні ресурси для вивчення річкових систем.
Ключові слова	Ріка, басейн, цивілізація, міфи, легенди, гіпоніми
Формат курсу	Очний <i>Очна</i> (денна) форма навчання передбачає постійний особистий контакт науково-педагогічного працівника і студента, що забезпечує надбання глибоких системних знань, стійких умінь. Студенти денної форми навчання зобов'язані відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом та своєчасно виконувати навчальні завдання згідно з робочою програмою.
Теми	Тема 1. Річки у світовій історії та культурі (роль річок у становленні цивілізацій, річки як торговельні та культурні артерії, символіка річок у міфах і релігіях, річки у мистецтві та літературі). Тема 2. Ніл – ріка життя Давнього Єгипту (географія та природні особливості басейну Нілу, міфи та культ Осіріса й Ісіди, роль Нілу у формуванні Єгипетської цивілізації, Ніл у сучасній культурі та екологічні виклики). Тема 3. Тигр і Євфрат – колицка Месопотамії (фізико-географічні характеристики, легенди шумерів та вавилонян, річки як основа землеробства та містобудування, вплив на розвиток писемності та права). Тема 4. Інд і Ганг – сакральні річки Індії (географія та кліматичні особливості басейнів, релігійне значення Гангу, міфи та легенди індійської цивілізації, річки у сучасній культурі та екологічні проблеми). Тема 5. Хуанхе та Янцзи – річки Китаю (природні особливості та історичне значення, легенди про драконів і духів річок, роль у розвитку китайської цивілізації, сучасні виклики та культурна спадщина). Тема 6. Амазонка – легенди та сучасні виклики (географія та біорізноманіття басейну, міфи корінних народів, Амазонка як «легенда джунглів», екологічні проблеми та глобальне значення).

	Тема 7. Міссісіпі та річки Північної Америки (географія та історичне значення, легенди індіанських племен, роль річок у колонізації та розвитку США, річки у культурі та мистецтві Америки). Тема 8. Дніпро та великі річки Європи (географія та природні особливості Дніпра, міфи й легенди, пов'язані з Дніпром, роль річок у формуванні європейських культур, Дніпро як символ української ідентичності).
Підсумковий контроль, форма	Залік.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з природокористування і сталого розвитку, суспільної географії макрорегіонів світу, регіональної географії природних умов і ресурсів, філософії, культурології.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Навчальний процес включає: лекції з використанням мультимедіапроектора та інших ТЗН; практичні заняття, самостійну роботу. Під час викладання лекційного курсу застосовуються <i>методики проблемного та евристичного</i> навчання шляхом застосування таких <i>форм навчання</i> як аналітичні та проблемні лекції і дискусії.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання мультимедійного обладнання. Для вивчення курсу необхідно володіти навичками роботи з базовими продуктами Microsoft Office (Word, Excel, Access, Power Point), пошуку та завантаження інформації (наборів даних) у мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: семінарські заняття (6 занять): 100% семестрової оцінки, максимальна кількість балів – по 15 балів за доповідь з презентацією (або із письмовим завданням - есе); разом за одне семінарське заняття – 15 балів, із яких 8 – усна відповідь і 7 – презентація, письмове завдання (есе, роздуми); участь у дискусії: 10% семестрової оцінки, всього 10 балів за семестр.
Питання до заліку	Опубліковуються для студентів перед заліком
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.